

Bijzonder onderwerp

Kwaliteitsbewaking van bij- en nascholing in de tandheelkunde

PLASSCHAERT AJM, BAST AJJ, BITTERMANN D, MEIJLING JG, TROMP JAH, KROEZE HJP, WASSENBERG HJW. Kwaliteitsbewaking van bij- en nascholing in de tandheelkunde. Ned Tijdschr Tandheelkd 1998; 105: 21.

Trefwoorden: Bij- en nascholing - Kwaliteit

Adres: Prof.dr. A.J.M. Plasschaert, KUN, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen.

Inleiding

Het bij- en nascholingsonderwijs (BNS) in de tandheelkunde heeft de afgelopen jaren een vaste plaats verworven in het opleidingscontinuüm. Ieder regulier onderwijssysteem kent tegenwoordig een vorm van kwaliteitsbewaking. De wetwijzigingen, vooral de invoering van de wet BIG (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg), waarin zaken als registratie en herregistratie aan de orde komen, maakt een kwaliteitsbewakingssysteem voor het bij- en nascholings-onderwijs onontbeerlijk. In deze publicatie wordt het systeem voor de kwaliteitsbewaking van BNS (ontwikkeld door de NVT) beknopt beschreven.

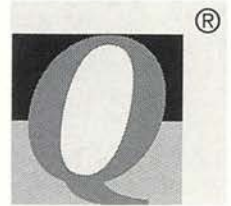
Kenmerken van het systeem

Het gaat bij het kwaliteitsbewakingssysteem om de kwaliteit van het aangeboden onderwijs (cursussen, symposia, lezingen, enz.). Het kwaliteitsbewakingssysteem kan gehanteerd worden door iedere organisatie of instantie die BNS-onderwijs aanbiedt. Het systeem is gebaseerd op het principe van zelfevaluatie: de cursusaanbieder draagt zelf zorg voor de bepaling en bewaking van de kwaliteit van het gebodene. Kwaliteitsbewaking op onderdelen (cursussen) is de basis voor accreditering. Accreditering is een vorm van kwaliteitsbewaking waarbij (een) onafhankelijke instantie(s) organisaties officieel erken(t)(nen) indien de door deze organisaties aangeboden programma's en cursussen voldoen aan bepaalde kwaliteitsstandaarden. Deze worden vastgesteld op basis van periodieke evaluaties en worden beoordeeld door competente deskundigen. Men onderzoekt of de programma's duidelijk omschreven doelen kennen, of de condities tot het bereiken van de doelen aanwezig zijn en blijven, en of ze daadwerkelijk worden bereikt. Daaraan gekoppeld gaat men na of de programma's aan algemeen aanvaarde eisen voldoen die aan de kwaliteit van het onderwijs gesteld mogen worden. Ten slotte maakt men een en ander openbaar.

Als een organisatie het systeem voor kwaliteitsbewaking hanteert, is zij zelf gerechtigd het kwaliteitskeurmerk (hierna Q-keurmerk te noemen, zie logo) daaraan te verlenen mits het oordeel van onafhankelijke deskundigen daartoe aanleiding geeft. Onderwijs dat aangeboden wordt en zich niet aan dit systeem onderwerpt, danwel niet voldoende bevonden wordt na toepassing van het systeem, krijgt het Q-keurmerk niet. Er kunnen valide redenen zijn waarom een cursus (nog) niet aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet. Een dergelijke cursus kan wel gegeven worden, ook door een geaccrediteerde instelling, maar is niet voorzien van een Q-keurmerk.

Iedere persoon of organisatie die verzoekt om accreditering, wordt verzocht het systeem één jaar als proef toe te passen. Na

dit proefjaar wordt vastgesteld of het systeem op een juiste en zorgvuldige wijze is toegepast. Zo ja, dan volgt accreditatie voor dat onderwijs waarop gedurende een periode van drie jaar het systeem zal worden toegepast. Na drie jaar wordt opnieuw vastgesteld of accreditering voor een volgende termijn van drie jaar gegeven kan worden.

Procedures voor kwaliteitsbewaking

De te hanteren procedure voor kwaliteitsbewaking van individuele cursussen valt uiteen in drie onderdelen: vooraf, tijdens en achteraf.

Vooraf zoekt de cursusleiding twee onafhankelijke deskundigen en vraagt hen een oordeel te geven over de docent(en) en het beschikbare cursusmateriaal. Als de cursus als voldoende wordt beoordeeld door deze twee deskundigen kan de cursus met een Q-keurmerk worden aangekondigd. Cursusaanbieder en onafhankelijke deskundigen leggen hun oordeel over de aan te bieden cursus vooraf vast op een standaardformulier.

Het oordeel van de cursisten wordt direct aan het einde van de cursus gevraagd door middel van een evaluatieformulier. De ingevulde formulieren en de presentielijst worden centraal verwerkt en opgeslagen in een databank die ter beschikking staat van de accrediterende instantie.

De cursusleiding legt bij iedere cursus op een formulier een algemeen eindoordeel vast dat gebaseerd is op de ervaring van de cursusleiding en de docenten tijdens de cursus en op de resultaten van de evaluatie door cursisten. Daarin komt tot uitdrukking of en welke verbeteringen aangebracht moeten worden. Indien een cursus als onvoldoende wordt beoordeeld, kan de cursus niet opnieuw worden gegeven tenzij substantiële verbeteringen worden aangebracht. De kwaliteitscyclus dient dan in zijn geheel opnieuw doorlopen te worden.

De accrediterende instantie stelt een accrediteringscommissie in. Deze commissie bezoekt de cursusaanbiedende organisaties of instellingen elke drie jaar. De aanbieder wordt opnieuw geaccrediteerd voor een periode van drie jaar als de commissie tot het oordeel komt dat de aanbieder het kwaliteitsbewakingssysteem op juiste en zorgvuldige wijze heeft gehanteerd. Nieuwe cursusaanbieders krijgen één jaar de gelegenheid om het systeem experimenteel te hanteren, waarna beoordeeld wordt of de aanbieder geaccrediteerd kan worden.

Het systeem wordt in de definitieve vorm, zoals hierboven beschreven, thans landelijk ingevoerd en gehanteerd.